

SPOMINU GOSPODA MAURICA ARNALA

V avgustu je sorazmerno mlad, v 57. letu, umrl gospod Maurice Arnal, večletni ravnatelj Oddelka za prehrano, hrano in varno prehranjevanje pri INRA s katerim sodeluje Inštitut za prehrano Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani že vrsto let. Po izobrazbi je bil biokemik, študiral in diplomiral je v Lyonu na Državnem inštitutu za uporabne znanosti (Institut National de Sciences Appliquées de Lyon – INSA). Po diplomi je leta 1966 sprejel vabilo Državnega inštituta za kmetijske raziskave (Institut National de la Recherche Agronomique – INRA). Tu se je v laboratoriju za prehrano, usmerjenem v presnovo beljakovin, hitro vključil v raziskovalno tematiko. Ker je bil učenec profesorjev Laviolettea in Pachecoa je takoj spoznal pomen delovnih postopkov in metod, ki so jih uporabljali pri proučevanju. Lotil se je njihove presoje in ocene in kmalu predlagal bistvene izboljšave teh metod. S svojimi dosežki je vzbudil zanimanje in dosegel priznanje tudi izven meja Francije. Tako je lahko vzpostavil razvejano sodelovanje z velikimi raziskovalnimi skupinami na tem področju, predvsem v severni Ameriki in Veliki Britaniji. Imel je srečno roko pri izbiri sodelavcev in tako se je njegova skupina povzpela v sam vrh svetovnih raziskovalnih skupin s tega področja. Leta 1982 je postal član komisije za fiziologijo pri Državnem centru za znanstvene raziskave (Centre National de la Recherche Scientifique – CNRS). V tem času je na podlagi široke razgledanosti in poznavanja svetovnih dogajanj spoznal, da morajo pri INRI raziskave s področja prehrane živali temeljito prevetriti in preoblikovati ter jih usmeriti, navezati in povezati s prehrano človeka. Bil je tudi prepričan, da je potrebno ponovno uskladiti kmetijske raziskave nasploh in dati več poudarka kakovostnim vidikom kmetijske proizvodnje.

Ni čudno, da je, seznanjen s tujimi izkušnjami, dal INRI pobudo za ustanovitev Oddelka za prehrano, hrano in varno prehranjevanje (Departement de la Nutrition, Alimentation et Sécurité Alimentaire), ki so ga res ustanovili. G. Arnal je bil od leta 1993 njegov ravnatelj. Zavzemal se je za ustanovitev in bil gonilna sila pri ustanavljanju francoskega Raziskovalnega centra za človeško prehrano in še posebej za Raziskovalni center za človeško prehrano v Auvergne. In res, njegovo uporno zalaganje je bilo uspešno, vsega občudovanja vreden center so zgradili, opremili in ga uradno odprli leta 1992. Takrat je postal g. Arnal njegov ravnatelj.

V času svojega delovanja pri INRA je g. Arnal objavil v soavtorstvu s sodelavci 62 izvirnih znanstvenih člankov in 16 preglednih znanstvenih člankov. Vsakdo, ki se ukvarja s sintezo, cepitvijo in obratom beljakovin bodisi v mladem ali starejšem organizmu, v povezavi z različnimi ravnmi energije, stradanjem pri različnih živalskih vrstah in človeku obeh spolov, se sreča z njegovim imenom. Sodeloval je pri raziskavah o vplivu hormonov, zlasti inzulina, na presnovo dušika pri zdravih in za sladkorno boleznijo obolelih osebkih. V raziskavah o zgubljanju in ponovni sintezi beljakovin obolelih za rakom in zdravljenih. Zanimal se je za delovanje sepse na presnovo beljakovin v različnih tkivih. Sodeloval je pri ugotavljanju in oblikovanju potreb po aminokislinah živali in ljudi v različnih starostnih obdobjih. Še in še bi lahko naštevali.

Pri vseh dolžnostih, raziskovalnem delu in skrbi za oddelek in center se je trudil in oblikoval združevanje raziskovalcev iz INRE, Univerze v Auvergnu, iz Univerzitetnega bolnišničnega centra (Centre hospitalier Universitaire – CHU), iz centra Jean-Perrin v Državnem inštitutu za zdravje in medicinske raziskave (Institute National de la Santé et de la Recherche Médicale – INSERM), kar mu je s podporo in naporu sodelavcev tudi uspelo. Združili so delo raziskovalcev in zdravnikov v skupnih projektih in bili poplačani s priznanjem, da so prehranske raziskave prvenstvena srž v načrtih med državo in regijo Auvergne. Zato ni nič čudnega, da je sodelavce Oddelka za prehrano, hrano in varno prehranjevanje smrt njihovega vodje hudo prizadela, da za njim žalujejo, razumemo jih in sočustvujemo z njimi, saj so ga imeli radi in ga spoštovali. Vemo,

da ne bodo mogli pozabiti delovne zagnanosti, prepričevalnosti in vztrajnosti g. Mauricea Arnala.

Osebnost je ostal vseskozi skromen. Če je le bil na oddelku, je vedno našel čas za gosta, obiskovalca, če že ne za skupno kosilo, pa vsaj za skodelico kave ob pogovoru v njegovi preprosti sobi. Od vsega začetka je bil naklonjen in je podpiral sodelovanje med laboratorijem za presnovo dušika v Theixu in Inštitutom za prehrano Biotehniške fak. Univ. v Ljubljani. Več naših slušateljev je delalo v laboratoriju za presnovo dušika s sodelavci g. Arnala, si pridobivalo nova, vrhunska znanja, spoznavalo raziskovalne postopke in učinkovit način dela.

G. Arnal si je želel, da bi Raziskovalni center za prehrano človeka postal eden od vodilnih v svetu, kar ni skrival, saj je to tudi povedal javno na srečanju mednarodne skupine znanstvenikov pred dvema leti. Verjamemo, da se mu bo ta želja izpolnila.

G. Arnalu so njegovo vodilno mesto v svetu prehrane priznali še za življenja, leta 1996 mu je namreč Francoski inštitut za prehrano podelil Nagrado za raziskovalno delo. V začetku tega leta pa mu je Akademija za znanost, literaturo in umetnost v Clermontu podelila nagrado Mege. INRA je z njim izgubila enega od svojih znanstvenih stebrov, njegovi kolegi - raziskovalci s področja prehrane pa zvestega prijatelja.

Urednica